

ת"פ 67591/03/16 - מדינת ישראל נגד א ל,

בית המשפט המחוזי בחיפה

ת"פ 67591-03-16 מדינת ישראל נ' ל(עציר)

לפני כבוד השופטת אספרנצה אלון
מדינת ישראל המאשימה

נגד

הנאשם א ל, (עציר)

גזר דין

1. ביום 28.11.2016 הורשע הנאשם על פי הודייתו, לאחר תיקון כתב האישום שנעשה במסגרת הסדר טיעון, בעבירה של שוד, עבירה לפי סעיף 402(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").

כתב האישום המתוקן

2. ביום 28.11.2016 הוגש כתב האישום המתוקן. החל מיום 26.3.16 עצור הנאשם עד תום ההליכים.

על פי הנתען בכתב האישום, נסע הנאשם, יליד 1993, בתאריך 26.3.16 בסביבות 00:00 לערך במטרונית מהקרויות לכיוון חיפה. במטרונית נסעו גם פ.ס, יליד 1996 (להלן: "המתלונן") ול.ה. במהלך הנסיעה, הבחין הנאשם כי המתלונן אוחז בידו מכשיר טלפון סלולארי ואז, בסביבות השעה 00:15, בעת שהמטרונית עצרה בתחנת קריית הממשלה בחיפה, התקרב לעבר המתלונן היכה אותו בחוזקה בעורפו, משך את הטלפון מידו וברח מהמטרונית. המתלונן ירד מהמטרונית בעקבות הנאשם ואז הסתובב הנאשם לעבר המתלונן היכה אותו בפניו והמשיך במנוסתו. המתלונן המשיך במרדף אחר הנאשם תוך שהוא צועק לעברו ודורש ממנו להחזיר את הטלפון. בשלב זה, עצר הנאשם, הסתובב לעבר המתלונן ודרש ממנו כסף. זמן קצר לאחר מכן זרק הנאשם את הטלפון על הרצפה ועזב את המקום.

3. בדיון שהתקיים בפני ביום 7.4.16 התרשמתי ישירות מהנאשם והוריתי על הסתכלות פסיכיאטרית בתנאי אשפוז, זאת בכדי לבחון האם הנאשם סובל ממחלת נפש, האם היה הנאשם אחראי למעשיו בעת ביצוע העבירה, האם הוא כשיר לעמוד לדין וכן כל עניין נוסף שימצא לנכון הפסיכיאטר המחוזי.

4. בהתאם להוראתי לעיל, הופנה הנאשם לפסיכיאטר מחוז צפון להסתכלות בתנאי אשפוז. לפי חוות דעת פסיכיאטרית מיום 25.4.16 מאת המרכז לבריאות הנפש שער מנשה ("חוות הדעת"), בעת ביצוע המעשה נשוא כתב האישום הנאשם לא היה במצב פסיכוטי, התנהגותו הייתה מאורגנת, יצר קשר עם

הסובבים. כן צוין כי במהלך אשפוזו לצורך מתן חוות הדעת לא היו סימנים פסיכויים, גילה סף גירוי נמוך, ולימות כלפי מטופלים אחרים וכלפי צוות המחלקה. בסיכום חוות הדעת נרשמו הדברים הבאים:

1. "הנ"ל אובחן כלוקה במחלת הסכיזופרניה, הפרעות מנטליות הקשורות לשימוש בסמים והפרעת אישיות דיסוציאלית. מחלת הסכיזופרניה כעת בהפוגה.
2. בעת ביצוע המעשים המיוחסים לו, לא היה במצב פסיכוי, ידע להבדיל בין מותר לאסור, בין טוב לרע ולפיכך הוא אחראי על מעשיו.
3. הנבדק מבין משמעות בית משפט והרכבו, מסוגל ליצור קשר עם עורך דינו ולהגן על עצמו, מסוגל להבין באופן מלא את מהות המעשים המיוחסים לו, מסוגל לעקוב אחר הליכים משפטיים, מסוגל לעמוד לדין.
4. אינו זקוק לאשפוז פסיכיאטרי, אלא זקוק לטיפול תרופתי ומעקב פסיכיאטרי במקום בו ימצא."

5. בחוות הדעת הנ"ל צוינו שני האשפוזים הפסיכיאטריים של הנאשם.

אשפוזו הפסיכיאטרי הראשון של הנאשם היה בשנת 2013, כאשר הוא היה בן 20.

לפי האמור במכתב השחרור מבית חולים שער מנשה, ביום 27.8.13 הגיע הנאשם למיון פסיכיאטרי של בית החולים בליווי אמו, עם תלונות על אי שקט, חשדנות ובלבול. ביום 13.11.13 שוחרר הנאשם מאשפוז.

במכתב השחרור מיום 13.11.13, נרשמו הדברים הבאים:

"מדובר בבן 20, נמצא באשפוז פסיכיאטרי ראשון בחייו. התקבל בשל מצב פסיכוי עם מרכיב מאני. בשלבים ראשונים מצבו לא היה יציב. נצפו חרפות פסיכיות נוספות. שהה במחלקה סגורה ופתוחה. אשפוז הוחל בהסכמה, הומשך בכפייה. לאחר התאמת טיפול מצבו התייצב המשיך אשפוז בהסכמה במחלקה הפתוחה. חלה התארגנות. תכנים פסיכויים חלפו אפקט החל להתייצב. במהלך תקופה האחרונה שהותו במחלקה פתוחה לא גילה תכנית תוקפנית או אובדנית, לאחרונה ללא התנהגות חריגה. יצא לספר חופשות מוצלחות לבית, ללא דיווח על חריגות כלשהי, הקפיד על הטיפול, חזר במועד. לפי דרישתו משתחרר היום בליווי אמו.

זקוק לשיקום במסגרת טיפול גמילה. משתתף פעולה בתכנית, מעוניין בטיפול בגמילה.

המטופל משתחרר בהמלצות להמשיך טיפול נוכחי..."

עמוד 2

באשפוז זה אובחן הנאשם כלוקה במחלת הסכיזופרניה והתמכרות לסמים.

6. עוד צוין כי לאחר שחרור מהאשפוז הנ"ל הופנה הנאשם לכפר איזון, שם היה אמור להיות מטופל במשך חמישה חודשים אך הוא לא החזיק מעמד ולאחר שלושה חודשים ביקש לעזוב את המקום וחזר לביתו.

7. באשר לאשפוז הפסיכיאטרי השני, ביום 18.2.15 הועבר הנאשם מבית חולים מזרע לבית החולים שער מנשה, מתוקף הוראת אשפוז מתאריך 16.2.15. לפי סיכום אשפוז מיום 9.3.15 הנאשם אושפז מיום 18.2.15 עד ליום 9.3.15 בשל מצב פסיכוטי חריף, מלווה בתוקפנות כלפי הזולת. בסיכום האשפוז צוין כדלהלן:

"הועבר מב"ח מזרע ואושפז בהורת אשפוז במחלקה הסגורה. במחלקה היה במצב פסיכוטי פעיל עם התנהגות תוקפנית פיזית כלפי זולת. תחת טיפול תרופתי מצבו הנפשי בהדרגה השתפר. אפקט התאזן, חשיבה והתנהגות התארגנו, לא גילה יותר מחשבות שווא, שלל הזיות, כוונות אובדניות או תוקפניות. סירב לזריקה לטווח ארוך. מבטיח לשתף פעולה בטיפול מוסר שכעת הטיפול מתאים לו מאד. מצב נפשי טוב ללא עדות לסכנה לעצמו או לזולת. משתחרר בליווי אמו לביתו ולהמשך מעקב פסיכיאטרי בתב"ן יוקנעם".

8. באשפוז זה שונתה האבחנה של מחלת הסכיזופרניה ל- Schizophrenia like Disorder due to Multiple drug use.

באשר להערכת מסוכנותו של הנאשם נקבע כי הערכת סיכוי לאובדנות נמוך, והערכת סיכון לתוקפנות גבוה.

9. יצוין, כי הסניגור של הנאשם הגיש אף הערכה פסיכיאטרית מיום 28.1.16, בה צוין כי הנאשם אושפז פעמיים באשפוז פסיכיאטרי מרצון בשל מצבים פסיכויטיים חריפים, אשפוזים אלו הפכו לאשפוזים בכפייה. בהערכה הנ"ל צוין, כי תוך כדי תהליכי הגיוס ולאחר שימוש בסמים שונים הנאשם נכנס למצב פסיכוטי והוא שוחרר מהשירות הצבאי לאחר שנבדק על ידי קב"נית ונקבע לו פרופיל 21.

בבדיקה שנערכה לנאשם באותו היום צוינו הדברים הבאים:

"ערני. צלול לחלוטין. התמצאות תקינה בכל המובנים מעט חסר גבולות. דיספורי. סף גירוי וסף תסכול נמוך. משתף אותי בזכרונות מהאשפוזים וחש ברע. נזכר בהתעללות שספג מאנשי צוות ומגלה הרבה כאב. לא אובדני. לא פסיכוטי. יש הרבה תסכול סביב חוסר מימוש עצמי ורצון להשתקם. מרגיש שדרך להתחזק היא מתאימה לו. ללא סיכון אובדני. ללא סימנים של פעילות פסיכוטית. אין עילה לאשפוז בכפייה".

עמוד 3

בסיכום ההערכה הומלץ על המשך מעקב וטיפול פסיכיאטרי והמשך שיקום.

ראיות לעונש

10. מטעם המאשימה לא הוגשו ראיות לעונש.

מטעם הנאשם הוגשו המסמכים הבאים: הערכה פסיכיאטרית מיום 28.1.16, המוזכרת לעיל; סיכומי אשפוז מבית חולים שער מנשה; מסמכים מאת המוסד לביטוח לאומי, שעניינם קצבאות שקיבל הנאשם ואחוזי נכות שנקבעו לנאשם. מהמסמכים הנ"ל עלה, כי החל מתאריך 1.9.13 ועד לתאריך 11.11.13 נקבעה לנאשם דרגת נכות רפואית בשיעור 50% ודרגת אי כושר בשיעור 100%. החל מתאריך 12.11.13 ועד לתאריך 31.3.16 לנאשם נקבעה דרגת נכות גופנית בשיעור של 50%, ודרגת אי כושר בשיעור 100%, מתאריך 1.3.15 ועד לתאריך 31.3.16, וזאת בשל מחלת הסכיזופרניה עם רמיסה חלקית.

11. בנוסף, העידה אמו של הנאשם, הגב' אלינה לזבניק, אשר העידה כדלהלן:

"אני חייבת להגיד שכשקראו לי מהמשטרה ואמרו לי שמאשמים את הבן שלי בשוד עם אלימות, הייתי בהלם, כי כל מי שמכיר את אילן יודע שהוא לא אדם אלים ולא עבריין, ואף פעם לא לקח שום דבר מאף אחד. ההיפך הוא הנכון, הוא אדם מאוד נדיב ועוזר לכל אחד, הוא ייתן את האגורה האחרונה שיש לו.

בחמש השנים האחרונות אילן מתמודד עם מחלת נפש. הוא עבר שני אשפוזים בבי"ח פסיכיאטרי שהם מאוד קשים וטראומטיים מבחינתו. בשנה האחרונה לפני האירוע, היה במצב מאוד יציב, ניסה לחפש עבודה, פנה לסל שיקום שימצאו לו עבודה. הוא עדיין לא הצליח למצוא עבודה בגלל המצב שלו. לא תמיד שמחים לקחת אדם שנראה קצת שונה, אבל הוא מאוד השתדל והיה בדרך.

אני חייבת להגיד שבמחלה הזו יש מרכיב לא מבוטל של פרנויה, שזה הופך את האדם לקצת חשדני ולא בוטח באנשים גם באנשים הקרובים אליו על אחת כמה וכמה אנשים שלא מכיר.

כשמעתי את הראיות, מה שקרה שם זה שהוא שמע את הצעירים צוחקים עליו, כך חשב לפחות. הפעולה שהוא עשה הוא לא תכנן ולא חשב שהוא הולך לקחת משהו. אני לא מצדיקה שזו פעולה שהיה צריך לעשות. שני הצדדים היו קצת לא בסדר. ראיתי את הראיות ולא הייתה שם אלימות וגם לא הייתה פגיעה ברכוש. העונש שהוא קיבל של 9 חודשים במעצר, זה עונש ממש כבד ועבר עליו מאוד קשה וזה מספיק. אני פונה לבית המשפט ומבקשת שייקח את כל זה לתשומת לבו. אנו מחכים לו בבית" (עמ' 27 לפרוט' החל משורה 18 ועד לעמ' 28 שורה 3).

טיעוני המאשימה לעונש

12. שני הצדדים הגישו טיעונים לעונש בכתב.

המאשימה טענה למתחם ענישה הנע בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל.

בטיעוניה ציינה המאשימה כי הערכים החברתיים שנפגעו כתוצאה מביצוע העבירה הינם הזכות להגנה על הגוף והרכוש, ושמירה על קניינו של אדם. לטענת המאשימה נסיבות ביצוע העבירה כלפי קורבן תמים, בשעה מאוחרת, במקום פומבי, כאשר הנאשם הכה את המתלונן בפניו ודרש ממנו כסף לאחר שזה האחרון רדף אחריו, מעמידה את העבירה בה הורשע בחומרה רבה, הגובלת בחומרה הנשקפת מעבירות השוד. לטענתה, מעשי הנאשם פגעו הן בקורבן הישיר, והן בציבור בכללותו, בהיותם משפיעים לרעה על תחושת הביטחון של כל אזרח.

המאשימה הדגישה את חומרתה של עבירת השוד והנזק הרב הטמון בה וטענה כי על בתי המשפט לנקוט בענישה מחמירה ומרתיעה.

כן הדגישה, כי הנאשם היה מודע למעשיו, כי ביצע את העבירה ללא כל סיבה, ללא השפעה של גורם חיצוני, תוך שהוא התעלם מההשלכות האפשריות של מעשיו והנזק שצפוי היה להיגרם למתלונן.

לאור האמור, עתרה המאשימה למתחם ענישה הנע בין שלוש לחמש שנות מאסר בפועל, וכן למאסר על תנאי ופיצוי כספי למתלונן.

טיעוני הסניגור לעונש

13. הסניגור הפנה לכך שלנאשם אין עבר פלילי, כי הוא הודה בעובדות כתב האישום, כי זהו מעצרו הראשון של הנאשם.

14. באשר לנסיבות ביצוע העבירה, נטען כי הנאשם פעל באופן ספונטני וללא תכנון מוקדם, כאשר הנאשם טען כי המתלונן וחברו צחקו עליו ונעצו בו מבטים בשל לבושו המוזר, ומשפנה אליהם זכה ליחס מזלזל ולכן החליט לקחת את הפלאפון של המתלונן.

עוד נטען, כי רף האלימות שהפעיל הנאשם כלפי המתלונן הוא נמוך מאד, למתלונן לא נגרם נזק פיזי והוא לא נזקק לטיפול רפואי. הנאשם החזיר את הפלאפון בעצמו לאחר מספר דקות, מבלי שנגרם נזק למכשיר או שנעשה בו שימוש כלשהו ובטרם הגיעה המשטרה למקום. לטענת הסניגור ניתן לראות בכך כאקט של חרטה.

15. הסניגור הדגיש את מצבו הנפשי של הנאשם, אשר אובחן כחולה סכיזופרניה ולטענתו יש לראות את ההשלכות הנובעות מהמחלה. אמנם נקבע בחוות הדעת הפסיכיאטרית כי הוא כשיר לעמוד לדין, יחד עם זאת בית המשפט התרשם בצורה בלתי אמצעית מהנאשם.

לטענתו הנאשם, במסגרת האשפוזים בכפייה הקודמים לביצוע העבירה, היה במצבים מאוד קשים של אשפוזים

בכפייה הכוללים קשירות למיטה, החדרת זריקות ודברים אלו גרמו לו להשפעה עתידית.

כן ציין כי לפי הערכה פסיכיאטרית מחודש ינואר, הנאשם בתחילתו של הליך שיקום וחייב מעקב של פסיכיאטר.

הסניגור הדגיש, כי מאז הימצאותו של הנאשם במעצר, הוא לא שולב בשום הליך טיפולי, הוא לא קיבל תרופות להן הוא זקוק, הימצאותו במעצר או במאסר גורמת לו לקשיים מוגברים, הסביבה זרה לו. לטענת הסניגור, השארת הנאשם מאחורי סוגר ובריא תפגע בבריאותו הנפשית והיא אף תחטא לאינטרס הציבורי שבהשבת הנאשם לחיים נורמטיביים.

16. לעניין מתחם הענישה לו טענה המאשימה, טען כי אמנם אין להקל ראש בחומרת העבירה, אך לטענתו היא מצויה הרף התחתון ביותר של עבירות השוד. לטענת הסניגור, בנסיבות מתחם הענישה צריך לנוע בין 6 חודשים ל-24 חודשים מאסר בפועל.

לטענת הסניגור יש לתחום את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של הרף, היינו 12 חודשים וניתן להסתפק במעצר אותו ריצה הנאשם עד מתן גזר הדין, אשר היווה עבורו גורם מרתיע מאוד.

ב"כ הנאשם הפנה לפסיקה במסגרתה נקבע מתחם הענישה בטווח של 6 עד 24 חודשים מאסר בפועל.

17. בדברו האחרון אמר הנאשם את הדברים הבאים:

"לגבי מה שהיה לי באשפוז לא היה צריך להיכנס מה שהיה, התרופות משתקות אותך פיזית למשך שבועיים והנזק שלאחר מכן אני לא יודע לאמוד אותו. לאחר שנרגעתי קצת, ניסיתי להשתקם, עבדתי בעבודות זמניות, רציתי להיכנס למסגרת יותר רצינית. אני חושב שללעוג לאדם זה אולי לא פלילי, אבל זה היה טריגר. אנשים זרים ברחוב מעוררים אצלי חשד. הייתי בטיפול תרופתי. בבית אנשים דאגו לי. לפעמים היו לי חילוקי דעות לגבי הטיפול התרופתי.

כפי שאמא שלי אמרה, אני לא אדם שנוגע ברכוש שלי. גם במקרה הזה, העניין הוא נסיבתי לגמרי. אני לא אמרתי שלא הייתי במקום. אני מתחרט ומצטער, המצב הרפואי שלי מאוד מתדרדר. המצב במשפחה לא פשוט והם צריכים אותי כמו שאני צריך אותם. אני מקווה שלא תראי אותי יותר"
עמ' 29 לפרוטוקול, שורות 17-24).

דין והכרעה

קביעת מתחם הענישה ההולם

18. ככלל, מתחם הענישה ההולם ייקבע בהתאם לעקרון ההלימה, ולשם כך בית המשפט נדרש להתחשב

בערכים החברתיים שנפגעו מביצוע העבירה, במידת הפגיעה בהם, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, תוך מתן הדעת לרשימה המפורטת בסעיף 40ט(א) לחוק העונשין.

ס' 40 ט' לחוק העונשין קובע כי

בקביעת מתחם העונש ההולם יתחשב בית המשפט ביכולתו של הנאשם להימנע מהמעשה ומידת השליטה שלו על מעשהו (סק' 7); וכן בקרבתו לסייג לאחריות פלילית (סק' 9).

מצבו הנפשי של נאשם בהקשר לגזירת הדין נדון לא פעם בפסיקה. כך, בע"פ 2406/09 אלבו נ' מ"י, 15.9.10, צוין כי:

"השאלה מהו המשקל שיש ליתן למצבו הנפשי של הנאשם בעת ביצוע העבירה לצורך הקלה בעונש היא שאלה 'כמותית', אשר יש לבחון בגדרה כל מקרה לגופו, על-פי נסיבות ביצוע העבירה וחומרתה ועל-פי נסיבותיו האישיות של הנאשם. במכלול הנסיבות הקשורות למבצע העבירה, יש לבחון את סוג ההפרעה הנפשית ועוצמתה, ועד כמה הוגבלה בעטיה יכולתו להבין את אשר הוא עושה או להימנע מעשיית המעשה"

עוד אפנה לע"פ 10416/07 דולינסקי נ' מ"י, 7.12.09, שם צוין כי:

"מידת אחריותו המוסרית של העבריין למעשה שביצע נגזרת מגודל הפגיעה בתפיסת המציאות ובמידת השליטה שלו על מעשהו בשל מצבו הנפשי, ובהלימה לכך, על בית המשפט לגזור את עונשו לקולה או לחומרה".

כן אפנה לאמור בע"פ 1865/14 רוזנצווייג נ' מ"י, 4.1.16, שהתייחס, לאחר תיקון 113, לקביעת המתחם בשים לב למצבו הנפשי של הנאשם;

19. הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה הוא שלמות גופו ורכושו של האדם. מעשיו של הנאשם פגעו בביטחונו של המתלונן, בשלמות גופו וברכושו, וזאת אף שלא נגרם לו נזק גופני.

במעשי שוד של מכשירים סלולריים, ציין בית המשפט העליון בע"פ 588/13 פלוני נ' מדינת ישראל (27.8.2013) את הדברים הבאים:

"למרבה הצער, הפכו בתקופה האחרונה מעשי השוד ובעיקר ככל שמדובר בשוד של מכשירים סלולריים יקרי ערך, לתופעה שניתן להגדירה כ'מכת מדינה' כאשר חדשות לבקרים מדווחים אנו על תקיפה של קרבנות חסרי הגנה על ידי שודדים אלימים וחסרי מעצורים, המבקשים לשדוד את רכושם ולזכות ברווח כספי קל וזמין (ראו לעניין זה, דברי חברתי, המשנה לנשיא מ' נאור בע"פ 6378/11 בסול נ' מדינת ישראל (31.7.2012)). מעבר להיבט הכספי והכלכלי של התופעה, יש ליתן את הדעת לפגיעות הפיזיות, ולא פחות חמור מכך לפגיעות הנפשיות הנגרמות לקרבנות העבירה, בצד הפגיעה בשלומם ובבטחונם של הציבור בכללותו".

20. מעיון בפסיקה עולה כי מתחם הענישה בפועל רחב וכי מדובר במנעד רחב של רמות ענישה, כאשר לצד מקרים של ענישה מקלה, הוטלו במקרים אחרים עונשים חמורים, הכל בהתאם לנסיבות הספציפיות של מקרה ומקרה. כך למשל:

בע"פ 7939/13 **מדינת ישראל נ' טל הבטמו טרקין** (20.5.14), אליו הפנתה המאשימה, בית המשפט העליון החמיר את עונשו של הנאשם וקבע כי עונש המאסר שיושת יעמוד על 36 חודשי מאסר בפועל במקום 24 חודשי מאסר שהוטלו על ידי בית משפט קמא. שם דובר על נאשם בעל עבר פלילי מכביד אשר הורשע בהיותו אסיר משוחרר ברישיון, וכן דובר על עבירות נוספות של איומים והחזקת סכין שלא למטרה כשרה.

בע"פ 936/14 **אמבסגר אברהם נ' מדינת ישראל** (31.08.2014) דובר במערער שהורשע, לאחר ניהול משפט הוכחות בביצוע עבירה של שוד בנסיבות מחמירות והושת עליו עונש של 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בצד רכיבי ענישה נלווים. שם המערער הגיח מאחורי המתלון, כשהוא מלווה בשלושה אחרים, והכה את המתלון בצד פניו באמצעות אגרוף ובעקבות זאת, נפל המתלון, דבר שאיפשר למערער ליטול את מכשיר הטלפון של המתלון שנשמט מידי. לאחר מכן תלש המערער את השרשרת מצווארו של המתלון לאחר שניסה לחנוק אותו באמצעותה, בעודו מוטל על הארץ.

בע"פ 7655/12 **אדריס פייסל נ' מדינת ישראל** (4.4.13), אשר צורף לאסופת הפסיקה מטעם הסניגור, נקבע שבעבירות שוד שבוצעו באופן ספונטני, ללא אלימות ושהמתלון לא נזקק לטיפול כלשהו, מתחם הענישה הוא 6 חודשים עד 24 חודשי מאסר בפועל. באותו מקרה בית המשפט המחוזי גזר על הנאשם 30 חודשי מאסר בפועל ובית משפט העליון הפחית את עונשו ל- 20 חודשי מאסר בפועל.

בע"פ 4069/12 **מיכי כהן נ' מדינת ישראל** (11.10.12) (צורף לאסופת הפסיקה הנ"ל) הנאשם הורשע הן בעבירת שוד והן בעבירה של דרישת נכס באיומים. נסיבות המקרה היו שהנאשם יחד עם אדם נוסף ניסו לבצע שוד בסניף בנק הדואר, עם אקדח צעצוע הנחזה להראות כאקדח. באותו מקרה בית המשפט העליון קיבל חלקית את הערעור והפחית את עונשו של הנאשם מ- 15 חודשי מאסר בפועל ל- 10 חודשי מאסר.

בת"פ 64325-11-15 **מדינת ישראל נ' עודה** (8.11.16) (צורף לאסופת הפסיקה הנ"ל) הנאשם הורשע הן בעבירת שוד והן בעבירה של החזקת סמים לצריכה עצמית. באותו מקרה דובר על נאשם שחטף טלפון נייד מאת קטינה שחלפה על פניו ברחוב, ולאחר מכן מכר את הטלפון. בית המשפט המחוזי קבע כי מתחם הענישה לעבירת השוד נע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ל- 24 חודשי מאסר בפועל, וגזר על הנאשם עונש מאסר לתקופה של 6 חודשים שירוצו בעבודות שירות.

בת"פ 40280-03-13 **מדינת ישראל נ' נעימי ואח'** (7.4.14) (צורף לאסופת הפסיקה הנ"ל), קבע בית המשפט המחוזי כי מתחם הענישה לעבירת השוד נע בין 6 חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט ציין, כי מתחם הענישה מתבסס על כך שדובר על מעשי שוד ברף הבינוני, בשני מקרים כנגד קורבנות חלשים יחסית, כאשר לא הופעלה אלימות פיזית רבה" (עמ' 24 בפסק הדין, שורות 1-4). בסופו של יום, נגזר על

הנאשם מאסר בפועל לתקופה של 6 חודשים.

21. בעניינו, ומבלי להקל ראש בחומרתה של העבירה, נסיבות ביצועה מעידות כי היא מצויה ברף התחתון של עבירות השוד. על פי עובדות כתב האישום המתוקן, אין המדובר באלומות במדרג הגבוה.

יפים לעניין זה דבריו של בית המשפט בע"פ 5535/12 **כאברי נ' מדינת ישראל** (1.5.2013) בקבעו:

"...צריך שיתקיים מדרג סביר בין העונשים המושגים בגין עבירות שונות. אין דינה של עבירת רכוש שבביצועה מעורבת אלימות קלה כדינה של עבירת רכוש שבמהלכה מופעלת אלימות קשה כלפי נפגע העבירה".

22. נוסף לכך, בבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ראיתי להתחשב גם בעובדה כי מדובר בעבירה אחת, שלא קדם לה תכנון והיא בוצעה ללא תחכום וכי לא ניתן להתעלם ממצבו הנפשי של הנאשם.

23. בהתחשב בנסיבות ביצוע העבירה, הפגיעה בערכים המוגנים ומדיניות הענישה הנהוגה, אני סבורה כי מתחם העונש הראוי במקרה זה, בהתבסס על עקרון ההלימה, נע בין 4 חודשי מאסר בפועל ל-18 חודשי מאסר בפועל.

גזירת העונש בתוך מתחם הענישה

24. באשר לעונשו של הנאשם יש לציין כי הענישה היא לעולם אינדיבידואלית, ובבואו של בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם עליו לשקול אף את נסיבותיו האישיות של הנאשם, גילו, עברו, לקיחת אחריות, חרטה, שיתוף הפעולה עם רשויות אכיפת החוק, מאמציו לתיקון תוצאות העבירה ולפיצוי על הנזק שנגרם בשלה, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, וכן השפעת הענישה עליו ועל משפחתו, לרבות שיקומו (ראו ע"פ 10444/06 **עייני נ' מ"י** (ניתן ביום 25.4.07) וכן סעיף 40 יאלחוק העונשין).

25. **לקולה**, יש לציין את העובדה כי הנאשם לקח אחריות על מעשיו, הודה במעשים המיוחסים לו בכתב האישום המתוקן בתחילת ההליכים ובכך חסך זמנם של העדים וזמן שיפוטי יקר. כן יש להתחשב בכך שמדובר באירוע בודד, שלא קדם לו תכנון והנאשם החזיר את הפלאפון למתלונן. עוד ראיתי להתחשב בתקופה בה שהה הנאשם במעצר, וכן התחשבתי בגילו הצעיר של הנאשם ובעובדה כי הינו נעדר כל הרשעות קודמות וזוהי הסתבכותו הראשונה והיחידה בפלילים.

26. באשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, אכן לא פשוטות הן ויש מקום כי בית המשפט יתחשב בנסיבותיו האישיות של כל אדם, בבואו לגזור את דינו. הנאשם, כבן 23, אובחן כלוקה במחלת הסכיזופרניה, הוא אושפז במחלקה הפסיכיאטרית פעמיים, אשפוזים אשר החלו מרצון ולאחר מכן נעשו בכפייה, כאשר

הנאשם שהה תקופה במחלקה הסגורה. אמנם בחוות הדעת הפסיכיאטרית שהונחו לפניי, נקבע כי הנאשם כשיר לעמוד לדין, אך לא ניתן להתעלם מכך שבחוות הדעת הנ"ל ואף בהערכה הפסיכיאטרית המוזכרת לעיל, צוין בפירוש כי הנאשם זקוק לטיפול תרופתי ולמעקב פסיכיאטרי.

ניתן היה להתרשם מחוסר יכולתו של הנאשם למקד את דבריו לאורך הדיונים בית המשפט. הנאשם נטה להתפרץ לדברי בית המשפט, לדברי סגורו וניכר היה כי אין מדובר ב"הצגה" מטעמים טקטיים, אלא על רקע מחלתו.

27. לאור כל האמור לעיל, לאחר שלקחתי בחשבון את מכלול השיקולים כאמור, אני רואה לגזור על הנאשם עונשים כדלקמן:

א. מאסר לתקופה של 9 חודשים בניכוי ימי מעצרו (מיום 26.3.16 ועד ליום מתן גזר הדין, דהיינו 271 ימים).

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 3 חודשים למשך 12 חודשים, והתנאי הוא לבל יעבור הנאשם עבירה בה הורשע בתיק זה, ויורשע בה בתוך תקופת התנאי.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.

ניתן היום, כ"א כסלו תשע"ז, 21 דצמבר 2016, בנוכחות הצדדים.